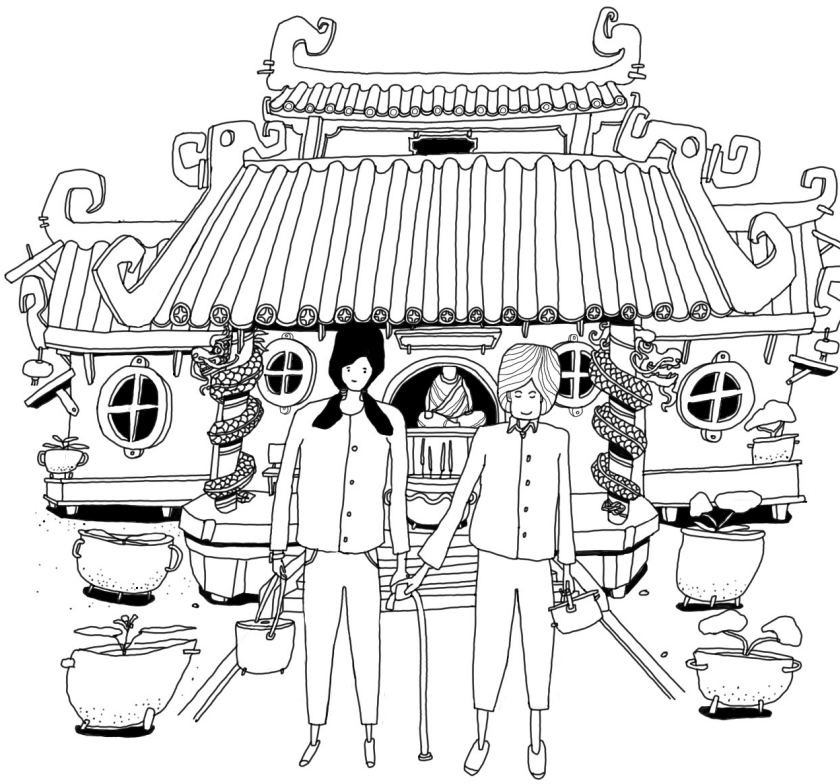

การปรากฏตัวของเงาดำข้างศาลเจ้า

• คิรากร คัมคุณ •

-๑-

ควันหนาทึบลอยฟุ้งเหนือเศษประทัดสีแดงฉาน หอบกลิ่นดินประสิวเข้มข้นโชยเข้าจมูก เหมยยืนรออาม่าตรงหน้าบันไดขึ้นศาลเจ้า มองดูชายชุดขาวแขวนพวงประทัดบนลำไม้ไผ่ ปักหลักเรียงรายข้างลานพิธี ทิวธงรอบศาลเจ้าสะบัดเงากลางแดดเที่ยง ประทัดนับหมื่นนัดผูกร้อยเป็นสายมองดูคล้ายกระดูกสันหลังแขวนห้อยระโยงระยาง ชายชุดขาวจุดไฟปลายชนวน ก่อนเสียงปึงปังดังแสบแก้วหู เหมยแหงนมองปลายยอดไม้ไผ่ ประทัดนัดสุดท้ายระเบิดสะเทือนเลื่อนลั่น ปลุกอาการปวดแปลบกลางหลัง เจ็บร้าวลงถึงโคนขา

หญิงสาวหลับตาขบกรามแน่น อยากถอดกระดูกสันหลังของตัวเองไปแขวนบนนั้น แล้วระเบิดมันทิ้งให้สิ้นเรื่องสิ้นราว

เทศกาลถือศีลกินผักปีนี้บรรยากาศคึกคัก ผู้คนเกือบทั้งเกาะนุ่งห่มศรัทธาด้วยชุดขาว หอบหิ้วเครื่องเซ่นไหว้ กระดาษเงินกระดาษทอง ธูป เทียน หมุนเวียนเข้ามากราบสักการะองค์เทพเทวดาในศาลเจ้ากันอย่างล้นหลาม เสร็จจากไหว้เจ้า อาม่าเดินกระย่องกระแย่งมาถึง

เชิงบันได หันหน้าเข้าศาลเจ้า หยุดยืนพนมมือ สวดขอพรขมุบขมิบ หน้ากระถางธูปยักษ์ เหมยอ่านปากถอดคำรวดเร็วในใจ

“ขอให้เจ้าคุ้มครอง ช่วยปัดเป่าโรคภัย และดลบันดาลให้ลูกหลานอยู่เย็นเป็นสุขด้วยเถิด”

ทุกครั้งที่มาไหว้เจ้าเหมยจะได้ยินคำขอพรประโยคนี้ พร้อมรอยอิ่มเอิบแต้มประดับใบหน้าของอาม่า ซึ่งเชื่อว่าประโยคดังกล่าวน่าจะเป็นคำขอพรประจำตัวของใครหลายคนที่นี่เช่นกัน

คลื่นมนุษย์คลาคล่ำเต็มท้องถนน มองดูคล้ายแม่น้ำสีขาวทอดยาวสุดตา บนทางเท้าฝั่งตรงข้ามร่างเงาดำยืนปะปนกับผู้คนชุดขาว วูบไหวอยู่ในม่านแดด เหมยกะพริบตาถี่ก่อนเพ่งจ้องอีกครั้ง คราวนี้ไม่พบความผิดแปลกใด ๆ นอกจากชาวบ้านกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาไหว้เจ้าและชมความงามของเมืองเก่า หญิงสาวเขย่าคอเสื้อไล่อากาศอ้าว วันนี้จะมีพิธีส่งพระที่ปลายแหลมทางทิศใต้ของเกาะ คืนสุดท้ายของเทศกาลสำคัญ ห้วงเวลาที่เจ้าลงมาจากสวรรค์เก้าวันเพื่อปัดเป่าเคราะห์ให้กับผู้คน

วันนี้ภารกิจขององค์เจ้าคงหนักหน่วงน่าดู เหมยนิ่งคิดขณะเหม่อมองคลื่นมนุษย์หลั่งไหล พยายามขยับยืดแผ่นหลังสลัดไล่อาการปวด ไม่ทันสังเกตว่าอาม่ายืนอยู่ข้าง ๆ ตั้งแต่เมื่อไหร่

“เที่ยงแล้ว จะซื้ออะไรไปกินที่บ้านไหม” อาม่าถาม

เหมยยิ้มกริ่มทั้งที่ยังปวดหลัง “อยากกินข้าวหมูกรอบ”

“ปากแกนี่นะ” อาม่าเสียงเขียวพร้อมสวดให้พรเล็กน้อย ทั้งที่รู้ว่าหลานสาวหมายถึงบรรดาหมูกรอบเจ เป็ดย่างซีอิ๊วเจ ปลาอินทรีแดดเดียวเจ และอีกสารพัดสัตว์ที่แม่ค้าการันตีว่าเจร้อยเปอร์เซ็นต์

“แล้วนี่จะไม่ไหว้เจ้าแน่นะ” อาม่าถามย้ำ

เหมยสั่นศีรษะแทนคำตอบ

“ตามใจ” ฝ่ายผู้สูงวัยไม่รบเร้า ขยับสวมรองเท้า ก่อนเดินไปที่ประตูทางออก

เสียงกลองรัวตึงตังดังมาแต่ไกล อาม่าเอื้อมมือจับแขนเหมยเพื่อทรงตัว มือขวาปักไม้เท้าลงบนพื้น ค่อย ๆ ก้าวเดินช้า ๆ ฝ่าฝูงชนผ่านร้านอาหารเจเรียงราย ขณะที่เหมยเดินประคองข้าง ๆ ก้าวย่างแต่ละก้าวปวดแปลบสุดทน

-๒-

แรกเริ่มยังไม่รู้หรอกว่ามันคืออาการหมอนรองกระดูกเคลื่อนทับเส้นประสาท ต่อเมื่อผลเอ็มอาร์ไอออกมาถึงรู้ว่าปัญหาใหญ่ หลังประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ อาการระบมจู่โจมเหมยทั่วร่าง เกือบเดือนกว่าเคล็ดขัดยอกจะทุเลา เหลือก็แต่แผ่นหลังที่ยังทรงกับทรุด ความเจ็บปวดจากการกดทับเริ่มลุกลามถึงเบ้าก้น ร้าวลงต้นขา หนักเข้าซาลามถึงปลายเท้า หมอที่โรงพยาบาลแนะให้กินยาและกายภาพบำบัดก่อน หากไม่ดีขึ้นค่อยพิจารณาเรื่องผ่าตัด

เป็นอันว่า เหมยได้ฉลองวัยเบญจเพสด้วยการนอนพักยาวและพับเก็บแผนการย้ายบ้านซุกกลับเข้าลิ้นชักแบบไม่มีกำหนด

กับข้าวเจเรียงรายเต็มโต๊ะครัว เหมยคีบเส้นบะหมี่ผัดให้อาม่า ก่อนลงมือกับสำรับตรงหน้า กลิ่นกำยานโชยชายทั่วทั้งบ้าน อาบคลุมรูปถ่ายขาวดำของม้าที่วางอยู่บนหิ้ง ส่วนป๊ายังขลุกอยู่กับงานพิธีกรรมและการดูแลองค์ประทับทรงที่ศาลเจ้าเหมือนเคย กว่าจะกลับคงดึกดื่น ถึงเทศกาลกินผักทีไรป๊าเหมือนบุคคลหายสาบสูญ แม้ว่าบ้านกับศาลเจ้าจะอยู่เยื้องกันแค่ไม่กี่ช่วงตึก แต่ก็เหมือนไกลกันคนละฟากเกาะ สิ่งเดียวที่ทำให้เหมยรับรู้ถึงการมีอยู่ของป๊า

ก็คือเสียงขยับกลอนประตูหน้าบ้านตอนเช้ามืดและหลังสองยามของทุก ๆ วัน

หลายครั้งเหมยนึกอยากไปเป็นองค์ประทับทรงที่ศาลเจ้าดูบ้าง เผื่อว่าจะได้อยู่ในความสนใจของป๊า

แดดบ่ายย้อมดอกโป๊ยเซียนสีจัดจ้าน อาการปวดหลังเริ่มคลายลง เหมยนั่งสองมือชันคางริมระเบียง มองดูขบวนแห่พระยาวเหยียดซึ่งกำลังทยอยกลับศาลเจ้า อากาศยังคงร้อนอบอ้าว แนวขบวนเริ่มไม่เป็นระเบียบ พี่เลี้ยงวิ่งตามองค์ประทับทรงฝุ่นตลบ เด็กหนุ่ม ๆ หามเกี้ยวองค์พระตะลุยฝ่าดงประทัดราวกับอยู่ในสมรภูมิ ท่ามกลางม่านควันหนาทึบ ป๊าเดินรั้งท้ายพร้อมกลุ่มกรรมการศาลเจ้า แววตามุ่งมั่นส่องประกายไม่แพ้ชุดขาวเจิดจ้า

ก่อนหักเลี้ยวมุมถนน เงาดำผลุบโผล่แฝงตัวปะปนกับผู้คนสองฟากข้าง เหมยถอนใจนึกย้อนถึงปีที่ตัวเองเลิกไหว้เจ้า ปีเดียวกับที่เงาดำเริ่มปรากฏตัว กว่าสองปีแล้วที่เธอตัดสินใจเปลี่ยนขั้วศรัทธา

นับจากปีนั้นเป็นต้นมา ป๊าก็แทบไม่ปริปากคุยกับเธออีกเลย

-๓-

มีคนร้องเรียนเรื่องเสียงประทัดดังหนวกหู ว่ากันว่าพวกเขามาจากเขตเมืองใหม่ เข้ามาป้วนเปี้ยนใกล้ศาลเจ้าตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่มีใครรู้ รู้แต่ว่าทันทีที่มีเสียงดัง พวกนี้จะโผล่มาเหมือนลมหอบ เดือดร้อนกรรมการศาลเจ้าต้องมาเจรจาพูดคุย

นับแต่การท่องเที่ยวเฟื่องฟูใคร ๆ ก็แห่มาที่เกาะนี้ เขตเมืองใหม่ผุดยึดชายหาดฟากทิศเหนือ ขยายพื้นที่เติบโตชั่วพริบตา เพียงไม่กี่ปี แพปลาพัฒนาเป็นท่าเรือยอชต์ นกปรอดกลายร่างเป็นโดรน

บินว่อน วัฒนธรรมใหม่ขับเคลื่อนหนุ่มสาวให้เดินทางออกจากเมืองเก่า เหมยเองก็เป็นหนึ่งในนั้น บางวันถึงขนาดขับมอเตอร์ไซค์เที่ยวไปเที่ยวมาสองฟากเกาะ เขตเมืองใหม่กลายเป็นดินแดนเสรีที่เปิดรับกระแสของโลกทั้งใบ

เงาดำปรากฏตัวขึ้นที่นั่น พวกมันกระจายเกลื่อนเวิ้งอ่าวและริมถนน วูบวาบบนเก้าอี้หน้าร้านกาแฟสมัยใหม่ พูดคุยกับใครต่อใครด้วยศัพท์แสงหรู ว่าด้วยเรื่องของการตื่นรู้ เหมยสังเกตเห็นผู้คนเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวัน ไม่เว้นแม้แต่ตัวเอง เพื่อนหลายคนเลือกปักหลักอยู่ที่นั่นถาวร ลาขาดย่านเมืองเก่า บางคนเริ่มฉุนเฉียวเกี่ยวกับการรื้อสร้าง บ้างถึงกับประกาศกร้าวว่าจะปฏิวัติวัฒนธรรมทั่วทั้งเกาะ เหมยไม่เข้าใจเรื่องพวกนั้นหรอก แค่ชอบที่นั่น เขตเมืองใหม่ใคร ๆ ก็มีตัวตน ทุกคนต่างโลดแล่นอยู่ในโลกแห่งเสรีภาพอันหอมหวาน นานวันเข้ารากเหง้าเก่า ๆ จึงไม่ใช่สิ่งจำเป็นอีกต่อไป

โดยไม่รู้ตัว เหมยเริ่มเปลี่ยนถ่ายเคลื่อนย้ายตัวตน กระทั่งกลายเป็นคนของเมืองใหม่โดยสมบูรณ์

แผนการย้ายบ้านเริ่มขึ้นตอนนั้น ในวันที่หญิงสาวย่ำเท้าขยี้ฟองคลื่นกลางแดดจัด ตัดสินใจมั่นเหมาะว่าจะเลิกนับถือองค์เจ้า

ข้อพิพาทเรื่องเสียงประทัดยังตกลงกันไม่ได้ จนตำรวจต้องมาไกล่เกลี่ยถึงศาลเจ้า ทั้งหมดจึงยอมแยกย้าย กลุ่มผู้ร้องเรียนทยอยเดินกลับยังไม่ทันก้าวพ้นเชิงบันได ประทัดยักษ์ลอยโค้งข้ามกำแพงเข้ามา เสียงระเบิดดังสะเทือนถึงท้ายตลาด เด็กน้อยคนหนึ่งล้มลงแผดร้องสุดเสียง เลือดไหลซิบกลางหน้าผาก

คนบนศาลเจ้าวิ่งกรูเข้าหามือประทัด ชายหนุ่มสวมเสื้อฮาวายสีแปร๋นโกยแน่บกระโดดขึ้นรถยนต์ซึ่งจอดรออยู่ริมถนน

สติกเกอร์ NO GOD ติดหราบนกระจก ฟิล์มกรองแสงฉาบทึบจนมองไม่เห็นเงาดำหลังพวงมาลัย พริบตารถยนต์ออกตัวพุ่งไปข้างหน้าทั้งที่ประตูยังปิดไม่สนิท ทิ้งฝุ่นคลุ้งไว้ให้กลุ่มคนชุดขาว

“พวกสารเลว ไม่นับถือก็ให้เกียรติกันบ้าง” เสียงกร้าวของใครบางคนตะโกนไล่หลังรถคันนั้น

เหมยช่วยอาม่าคัดผลไม้ใส่ตะกร้าอยู่ที่โต๊ะหินอ่อนหน้าบ้าน สายตาจับจ้องกับเหตุวุ่นวายบนถนน ซึ่งจะว่าไปนี่ไม่ใช่ครั้งแรกของการก่อความรุนแรง อาม่านั่งเลือกผลส้มสีหน้าสงบนิ่ง ไม่ตื่นเต้นกับเรื่องราวใด ความขุ่นเคืองยังคงลอยมาจากอีกฟากถนน โดยเฉพาะกลุ่มคนสูงวัยซึ่งกำลังโกรธจัด

“พวกเมืองใหม่ โผล่มาทีไรมีแต่คนเดือดร้อน” เสียงก่นหล่นจากปากชายคนหนึ่ง ที่เหลือในกลุ่มบ้างขว้างผ้าโพกหัวลงพื้น บ้างกระฟัดกระเฟียดเดินกลับศาลเจ้า และบ้างจงใจโยนสายตาทิ้งมาทางเหมย พ่วงตามด้วยเสียงโวยวาย

“แจ้งความจับมันให้หมดเลยก็ดี แถวนี้จะได้สะอาดขึ้นบ้าง”

“ทำตัวเป็นศูนย์กลางของทุกอย่าง ศาลเจ้าอยู่มาก่อนเป็นร้อยปีไม่เคยมีปัญหาอะไร”

เหมยโยนผลส้มกระดำกระด่างเจียนเน่าลงในถังขยะ ไม่สนใจคำกระแนะกระแหน กระทั่งประโยคหนึ่งลอยมาถึง แม้ไม่ดังมาก แต่ก็ไม่เบาจนเกินได้ยิน

“ถ้าไม่เคารพองค์เจ้า ก็เก็บข้าวของออกจากที่นี่ไปซะ”

เหมยหยุดชะงัก สองมือนิ่งค้างกลางอากาศ อาการปวดแปลบร้าวลงต้นขา หญิงสาวหลับตาสูดลึกลมหายใจ ก่อนวางผลไม้ลงแล้วลุกยืนประจันหน้าคนอีกฟากฝั่ง เตรียมประกาศท้ารบเต็มที่ เสียงกลองระรัวลอยแว่วมาแต่ไกล

“อย่าไปสนใจเลย” อาม่ารีบตัดบท วางส้มลูกสวยลงในตะกร้า “แรงเข้าใส่ก็ไม่ช่วยให้อะไรดีขึ้น”

เสียงโวยวายริมถนนเงียบลง อาม่าคว้าตะกร้าลุกเดินเข้าบ้าน เตรียมจัดเครื่องเซ่นไหว้สำหรับพิธีส่งพระคืนนี้ เหมยยืนมองคนชุดขาวซึ่งกำลังทยอยเดินกลับศาลเจ้า ไม่เข้าใจว่าทำไมการเลือกจุดยืนที่ไม่ได้อยู่ฟากฝั่งเดียวกับพวกเขา จึงถูกตีตราว่าเป็นเรื่องผิดบาป ทั้งที่เหมยรู้สึกว่ามันเป็นสิทธิ์ของตัวเองด้วยซ้ำในการเลือกหรือไม่เลือกวิถีทางใด ตราบเท่าที่ไม่เดือดร้อนคนรอบข้าง

เรื่องหงุดหงิดพาลทำให้หลังระบม เหมยถอนใจยาว ลากเท้ากลับเข้าบ้านพร้อมคำถามผุดพรายเต็มหัว เสียงกลองจากศาลเจ้าค่อย ๆ แผ่วจาง เงาดำกลางถนนวูบวาบเคลื่อนไหล ก่อนเลือนลับหายไปในแสงสุดท้ายของวัน

-๔-

โป๊ยเซียนหน้าบ้านผลิดอกสดใส เงาของพุ่มไม้ระยิบไหวในม่านแดดรอบตัวดูคล้ายโลกฝัน ถนนทอดยาวสู่ศาลเจ้าเงียบเหงาไร้ผู้คน เหมยนั่งบนเก้าอี้หินอ่อนเพียงลำพัง กวาดตามองโป๊ยเซียนหลากสีที่เริ่มสลัดทิ้งใบแก่บนกระถาง

มือใครคนหนึ่งเอื้อมเด็ดดึงพุ่มดอกหลุดจากขั้ว ก่อนเดินมานั่งเคียงข้าง เงาดำขยับตัว ยกฝ่ามือขึ้นเพ่งพิศซากดอกไม้เนิ่นนานก่อนโปรยทิ้งในอากาศ

“แกตัดสินใจได้หรือยัง” เงาลึกลับทักทายด้วยคำถาม โน้มศีรษะเข้ามาใกล้ “ดูเหมือนที่นี่จะไม่ใช่ที่ของแกอีกต่อไปแล้ว เส้นแบ่งขีดชัดขึ้นทุกที คงถึงเวลาขยับขยาย ย้ายฟากเต็มตัว”

เหมยมองลึกเข้าไปในใบหน้ากลวงเปล่า ครุ่นคิดหนักหน่วงในใจ

“แต่ถ้ามองในอีกมุม ฉันว่ามันไม่ค่อยยุติธรรมกับแกเท่าไหร่” ผู้มาเยือนขยับท่าทีเกียจคร้านเปิดฉากอภิปรายยืดยาว “ทั้งที่แกเป็นคนของที่นี่ เกิดและเติบโตในเมืองนี้ ใช้ชีวิตอยู่ในร่องทางที่ถูกจัดวางไว้แล้ว แต่พอวันหนึ่งแกเริ่มแตกแถว เริ่มปฏิเสธสิ่งเดิมที่เคยมีมา ที่เขาเรียกกันว่าอะไรนะ ศรัทธาแต่โบราณ บรรทัดฐานดั้งเดิม ทันทีที่แกเริ่มตั้งคำถามกับสิ่งเหล่านี้ แกกลับถูกติดป้ายว่าเป็นพวกนักต่อต้าน แกะดำ เป็นคนแปลกแยกที่มักจะถูกกวาดไปกองรวมกัน แล้วขีดแบ่งว่าเป็นพวกเมืองใหม่ไร้ราก แย่หน่อยตรงที่เส้นแบ่งนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับแก แต่มันถูกขีดกาอยู่แทบทุกบ้าน นานวันเข้าแกและคนอื่น ๆ ก็เริ่มกลายเป็นซีกส่วนแปลกปลอม และลงเอยด้วยการถูกผลักไสให้ออกไปจากที่นี่ แกมองเห็นข้อเท็จจริงนี้ใช่ไหม”

เหมยพยักหน้ารับ ไม่มีคำพูดออกจากปาก เงาดำกระแอมไอก่อนรุกร่ายต่อ

“แต่อะไร ๆ ก็เปลี่ยนไปแล้ว ดูเหมือนแกและคนอื่น ๆ กำลังแข็งแรงขึ้นทุกที แทนที่จะย้ายไปอยู่เมืองใหม่ ฉันว่าถึงเวลาแล้วที่แกจะต้องเปลี่ยนจากผู้ถูกกระทำมาเป็นผู้ควบคุมที่นี่แทน แกเคยได้ยินใช่ไหม โลกกลับทิศ เวลาอยู่ข้างแกแล้ว นี่คือโอกาสที่จะเปลี่ยนทุกสิ่งบนเกาะแห่งนี้ให้เป็นไปในแบบที่แกต้องการ อย่าลืมว่าแกเป็นเจ้าของอนาคต ได้เวลาล้างทุกอย่างให้หมดจดแล้วเริ่มต้นใหม่”

“ล้างทุกอย่างแล้วเริ่มต้นใหม่” เหมยทวนคำพูดเหมือนกำลังชั่งใจ ทิ้งสายตาไปทางศาลเจ้า “ฉันยังไม่แน่ใจเรื่องนี้ อย่างน้อยก็น่าจะฟังเสียงของคนที่นี่บ้าง”

“แกกำลังคิดถึงการฟังเสียงของคนอื่น?” เงาดำหัวเราะ

เย้ยหยัน “เสียงของคนตกยุค ถูกทำให้เชื่อ งมงายอยู่กับอัตตา ไม่เห็น หรือว่าพวกนั้นปฏิบัติกับแกยังไง ‘ถ้าไม่เคารพองค์เจ้าก็ออกจากที่นี่ไปซะ’ แล้วเป็นไง สุดท้ายแกก็ต้องระเห็จออกไปจากเมืองนี้ มองจากเหลี่ยมมุมไหนก็ไม่ต่างจากเผด็จการเลวทราม ฉันไม่อยากใช้คำพูดแบบนี้ แต่บางทีก็ต้องขับเคลื่อนกันด้วยการด่า มันเป็นสิทธิ์ของแกนี่หว่า สิทธิเสรีภาพที่แกควรใช้มันให้เต็มที่ หมดเวลาประนีประนอมแล้ว…เอาละ ทีนี้ตัดสินใจได้หรือยัง”

ผู้มาเยือนคาดคั้นคำตอบ เหมยนิ่งเงียบมองฝ่าเปลวแดดไกลลิบ เห็นอาม่านั่งอยู่หน้าประตูศาลเจ้า อุ้มเด็กหญิงคนหนึ่งบนตัก คล้ายทรงจำพร่าเลือน อาม่ายังสาวเหมือนในภาพถ่ายซีดจาง ชี้ชวนเด็กหญิงดูทิวธงสะบัดไหวพร้อมรอยยิ้มฉายฉาน เด็กน้อยมองเข้าไปในศาลเจ้าด้วยสายตาระคนอยากรู้อยากเห็นและระแวดระวัง ก่อนยกสองมือแนบปิดใบหู

กลิ่นดินประสิวคลุ้งฉุน เสียงประทัดดังอื้ออึงจนเหมยสะดุ้ง คลื่นความถี่หวีดแหลมสะท้อนไปมาขณะที่ร่างเงาดำยืดขยายเหมือนความฝันผิดสัดส่วน สั่นไหวกระตุกวูบคล้ายภาพสัญญาณขาดช่วง ก่อนเลือนจางระเหยหายไปในอากาศ

เหมยผวาตื่นผุดลุกนั่ง ทั้งห้องมืดมิด หน้าจอโทรศัพท์บอกเวลาสามทุ่ม อาการปวดแปลบกลางหลังแล่นลงถึงปลายเท้า เจ็บจนน้ำตารื้น เสียงประทัดยังดังต่อเนื่องมาจากทางศาลเจ้า พร้อมกลองใหญ่ระรัวถี่เป็นสัญญาณเริ่มต้นพิธีตั้งขบวนส่งพระ

ฝืนลุกอาบน้ำล้างตัว เหมยเปิดฝักบัวแรงสุดชำระความขุ่นมัวที่หมักหมมมาตลอดทั้งวัน เหลือก็แต่ภาพฝันเมื่อครู่ที่ยังผนึกแน่นและคอยรบกวนเหมือนแมลงบินว่อนเต็มกะโหลกศีรษะ เธอลังเลครู่หนึ่งขณะแต่งตัว ก่อนตัดสินใจล้วงหยิบชุดขาวออกมาจากซอกตู้

เหลือบมองนาฬิกา ไม่ต้องเดาก็รู้ว่าตอนนี้อาม่าคงเตรียมตัวพร้อม นั่งรอเธออยู่ตรงเก้าอี้หินอ่อนหน้าบ้าน

-๕-

ผู้คนในศาลเจ้าบางตาผิดกับตอนกลางวัน ทว่าบรรยากาศหนักแน่น ขรึมขลัง เกี้ยวองค์พระนับสิบวางเรียงบนลานพิธี รายรอบด้วยผู้ร่วมขบวนแห่นั่งคุกเข่าเงียบเชียบ ตะเกียงเก้าดวงวอมแวมกลางฟ้าเหนือศาลเจ้า องค์ประทับทรงกว่าร้อยยืนปักหลักตามจุดต่าง ๆ รอคอยฤกษ์ยามเคลื่อนขบวน

เหมยจับจองที่นั่งข้างโต๊ะไหว้ตรงเชิงบันไดซึ่งสามารถมองเห็นได้ทั่วลานพิธี อาม่าดูสงบนิ่งเหมือนเคย จากตรงนี้เหมยเห็นป้านั่งคุกเข่ากลางขบวนเตรียมพร้อมอยู่ข้าง ๆ องค์ประทับทรง ยังมีชาวบ้านเดินทางมาไหว้เจ้าประปราย กระทั่งสี่ทุ่มเสียงประทัดแดงดังจากหน้าประตูศาลเจ้า อาม่าแหงนมองกลุ่มควันลอยขึ้นห่มคลุมฟ้า ก่อนหันมาถามเหมยที่กำลังนั่งคิ้วขมวด เหงื่อผุดซึมใบหน้า

“หลังแกเป็นยังไงบ้าง ดีขึ้นหรือยัง”

“ทรง ๆ ทรุด ๆ น่ะอาม่า”

“ถ้าไม่ไหวก็กลับไปนอนเถอะ ไม่ต้องไปที่ปลายแหลมหรอก อาม่าเองก็เดินไม่ค่อยจะไหว คงอยู่ส่งพระที่ศาลเจ้านี่แหละ ดึก ๆ ค่อยให้ป้าแกพากลับบ้าน”

“รอกลับพร้อมกันดีกว่า ปวดแค่นี้สบายมาก” เหมยรีบแบ่งรับแบ่งสู้เมื่ออาม่าเอ่ยถึงป้า แผ่นหลังตึงแน่นจนแทบได้ยินเสียงกระดูกลั่นกรอบ

“เขาว่าโรคนี้ไม่ได้หายปุบปับ ยังไงก็ต้องอดทน” อาม่าดึงธูป

ใหญ่สามดอกขึ้นจุด เมื่อเห็นว่าจวนถึงเวลาเคลื่อนขบวน “อาม่าขอพรองค์เจ้าให้แล้วด้วย ท่านจะช่วยปัดเป่าให้อีกแรง”

เหมยวางจานใส่ผลส้มบนโต๊ะไหว้ ถามทีเล่นทีจริง “องค์เจ้าของอาม่าจะช่วยได้จริง ๆ เหรอ”

อาม่ายิ้มไม่ตอบคำ ทั้งสองนั่งเงียบกันครู่ใหญ่ ฤกษ์ยามงวดใกล้เข้ามาทุกที เหมยแหงนมองดวงตะเกียงกลางฟ้า ภาพฝันตอนหัวค่ำฉายวาบขึ้นอีกครั้งราวกับกำลังทวงถามถึงการมีอยู่ของมัน ท่ามกลางกลิ่นเทียนและควันธูป จู่ ๆ เหมยก็โพล่งถามขึ้นมา

“ถ้าวันหนึ่งไม่มีศาลเจ้าแล้ว อาม่าจะว่ายังไง…หมายถึงว่าถ้าคนรุ่นต่อไปเขาไม่ต้องการแล้ว”

อาม่านั่งเงียบงัน มองม่านควันเลือนหายไปในอากาศ เหมยเม้มปากแน่น แทบอยากคว้ากลืนคำถามกลับลงคอ

“ก็ว่ากันตามนั้น” เสียงอาม่าราบเรียบทว่าชัดถ้อยอยู่ในที “แต่ถ้าอะไรจะเปลี่ยน ก็ขอให้เปลี่ยนเพราะมันเหมาะสมกับเมืองนี้ดีกว่า ไม่ใช่เปลี่ยนเพราะว่าคนกลุ่มหนึ่งต้องการให้เปลี่ยน และถ้าวันนั้นมาถึงจริง ๆ ถ้าทุกคนที่นี่ยังต้องการให้มี หรือไม่อยากให้มีศาลเจ้าแล้ว…สุดท้ายก็ต้องว่ากันตามนั้น”

เหมยสูดหายใจลึกยาว จมดิ่งกับสิ่งที่ได้ยิน หวนนึกถึงเขตเมืองใหม่ที่กำลังขยายตัวอย่างรุนแรงราวพายุเกรี้ยวกราด หอบพัดคลื่นลมจากฟากสู่ฟาก หมุนวนบดขยี้ทุกสิ่งทุกอย่างบนเกาะแห่งนี้จนราบเป็นหน้ากลอง

“ถ้าวันหนึ่งเหมยย้ายไปอยู่เมืองใหม่ อาม่าอยากไปอยู่ด้วยกันไหม” เหมยถามอีกครั้ง

“วะ ไปอยู่กับแกที่โน่นได้เฉาตาย”

อาม่าโคลงศีรษะตอบทันควัน นิ่งเงียบชั่วครู่ กวาดตามอง

ช้า ๆ รอบตัว

“อยู่ที่นี่มาตั้งแต่เด็กจนแก่ปูนนี้ อาม่าย้ายไปไหนไม่ได้แล้ว ที่สำคัญ อาม่าอยากอยู่ใกล้องค์เจ้า หลายคนที่นี่นับถือศรัทธาและเชื่อแบบนี้กันมาตั้งนานแล้ว ส่วนคนอื่น ๆ จะเชื่อแบบไหนก็เป็นสิทธิ์ของเขา อาม่าไม่เคยบังคับให้ใครเชื่อตาม”

พลุเล็กสว่างวาบบนท้องฟ้า เหมยนั่งใคร่ครวญ สดับเสียงกลองเร่งกระชั้น อีกราวยี่สิบนาทีจะเริ่มเคลื่อนขบวน กรรมการศาลเจ้าคนหนึ่งเดินมาพูดคุยกับอาม่า สนทนากันออกรส เหมยหลบฉากเข้ามาในศาลเจ้า เสียงกลองและประทัดเบาบางลง ตรงข้ามกับกลิ่นกำยานและควันธูปเข้มข้นอวลในอากาศ นาทีนั้นหญิงสาวคล้ายตกอยู่ในความรู้สึกก้ำกึ่งระหว่างคุ้นเคยและแปลกแยก เธอเคยเข้ามาในศาลเจ้า แต่ไม่เคยเห็นบรรยากาศแบบนี้ คนชุดขาวต่างวัยปักหลักประจำการตามจุดต่าง ๆ ง่วนอยู่กับภารกิจตรงหน้า ทั้งงานเช็ดถูโต๊ะบูชา เก็บกวาดก้านธูป ดูแลความสะดวกแก่คนที่มาไหว้เจ้า แบ่งเบาตรงไหนได้ก็ช่วยกันไป หลายคนในนี้เธอรู้จักดี เด็กหนุ่มที่เคยร่วมประท้วงการทำงานของรัฐบาลเมื่อปีกลายยืนอยู่ตรงโต๊ะไหว้เจ้าด้านในสุด รินเติมน้ำชาเก้าจอกคล่องแคล่ว

เหมยยืนนิ่งกลางโถง คล้ายถูกดึงเข้าสู่ความเงียบลึกล้ำ เนิ่นนานกว่าจะรู้ตัวว่าอาการตึงหลังเบาบางลงจนแทบไม่รู้สึกเจ็บปวด หญิงสาวกวาดตามองรูปแกะสลักองค์เจ้านับร้อยที่ตั้งเรียงรายลดหลั่นกันบนหิ้ง เบื้องหลังควันธูป ใบหน้าของเจ้าแต่ละองค์แลดูแตกต่างกันไป ทั้งเรียบนิ่ง อ่อนโยน ไปจนถึงขรึมขลังดุดัน บางรูปแกะสลักตั้งอยู่ที่นี่มากว่าสองร้อยปี นับแต่ศรัทธาแรกถูกคลื่นลมหอบพัดจากแผ่นดินโพ้นทะเล ขึ้นฝั่งฝังเมล็ด กระทั่งเสียดยอดผลิใบ แตกกิ่งก้านขยายกลายเป็นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาแก่ผู้คนทั้งเกาะ

ร่มเงาที่อาม่าใช้พักพิงมาตลอดชีวิต

สี่ทุ่มสี่สิบห้า ขบวนแห่เริ่มเคลื่อนออกจากศาลเจ้า ผู้คนเดินเท้ารุดหน้ามุ่งสู่ปลายแหลม ประทัดหลากชนิดนับหมื่นนับแสนดังอื้ออึงเหนือเกี้ยวองค์พระ แตกประกายวูบวาบไปตลอดเส้นทาง กระทั่งความเงียบเดินทางมาถึงศาลเจ้า ลานพิธีว่างเปล่า เหลือชาวบ้านเพียงหยิบมือนั่งพูดคุยกันใต้ดวงตะเกียง

เหมยประคองอาม่าเดินกลับบ้าน ถนนเงียบเหงาไร้รถรา ร้านรวงโดยรอบคล้ายซ่อนตัวอยู่หลังม่านควัน มองดูราวกับหมอกที่เข้ามาโอบล้อม บดบังทรงจำบางส่วนของเธอให้เลือนจาง ในขณะที่บางส่วนกลับยังคงกระจ่างชัด เสียงประทัดดังประปรายจากในเมือง พลุสว่างไสวเต็มท้องฟ้าทางทิศใต้ เหมยพาอาม่าเข้านอน รีบอาบน้ำอีกรอบแล้วซุกตัวใต้ผ้านวมอุ่น พยายามข่มตาลืมความเจ็บปวดที่กลับมาเกาะกินกลางหลัง เนิ่นนานก่อนดำดิ่งหลับใหลไปพร้อมความอ่อนล้า

ท่ามกลางหมอกฝันขมุกขมัว เหมยเห็นองค์เจ้าปรากฏตัวขึ้นตรงหน้า

ร่างหนึ่งยืนข้างเตียง สวมชุดโบราณสีขาวคลุมยาวถึงเท้า ผมเกล้ามวยบนศีรษะยืนยันชัดว่าเป็นสตรี หากแต่ใบหน้ากลับไม่บ่งบอกรายละเอียดใด ๆ เหมยทอดร่างบนเตียง มือเท้าไร้เรี่ยวแรง ขยับเขยื้อน ในความฝันองค์เจ้าโน้มตัวลงมา ประทับฝ่ามือบนหน้าผาก ก่อนลากเชื่องช้าถึงกลางลำตัว อาการปวดพุ่งปราดเล่นงานเหมยจากเท้าสู่แผ่นหลัง

เธอกัดฟันเพ่งจ้องฝ่าความมืด ใบหน้าองค์เจ้าคล้ายสลับสับเปลี่ยนไปมา ใบหน้าเคยคุ้นปรากฏ ซ้อนทับ และเลือนหายรวดเร็ว

ราวกับภาพฝันบิดเบี้ยวยามป่วยไข้ ใบหน้าของป๊า ม้า อาม่า และผู้คนอื่น ๆ อีกมากมายวูบไหวอยู่ในแสงสลัว ยินเสียงเข็มนาฬิกาลากเวลาเคลื่อนผ่าน ขณะองค์เจ้าพลิกหงายฝ่ามือขยับสอดใต้แผ่นหลัง เหมยเจ็บแปลบเหมือนถูกกรีดเนื้อ อาการปวดแล่นพล่านจนแขนขาบีบเกร็ง เจ็บจนทุกสิ่งกลายเป็นสีขาว เหมือนดวงอาทิตย์สว่างจ้า เจ็บจนกระทั่งไม่รู้สึกเจ็บอีกต่อไป

วินาทีนั้น เหมยมองเห็นใบหน้าองค์เจ้าแปรเปลี่ยนเป็นใบหน้าของเธอ ก่อนคลื่นความถี่หวีดแหลมดังสะเทือนเลื่อนลั่นปลุกเธอให้ตื่นจากความฝัน

เหมยลุกพรวดบนเตียง หอบหายใจถี่รัว เหงื่อผุดซึมทั่วใบหน้า หญิงสาวกวาดตามองรอบตัวกลับพบเพียงความว่างเปล่าในความเงียบงัน เธอขยับลุกยืนเอื้อมมือแตะแผ่นหลัง รอยน้ำตายังหมาดอุ่นสองข้างแก้ม แสงสว่างจากภายนอกเริ่มสาดส่องเข้าทางหน้าต่าง ขับไล่ความมืดภายในให้ปลาสนาการไปพร้อมความเจ็บปวด

-๖-

ควันหนาทึบลอยฟุ้งเหนือเศษประทัดสีแดงฉาน หอบกลิ่นดินประสิวเข้มข้นโชยเข้าจมูก เหมยยืนรออาม่าตรงหน้าบันไดขึ้นศาลเจ้า มองดูผู้คนเดินทางมากราบไหว้องค์เทพเทวดาและเฉลิมฉลองพิธีกินผักกันอย่างล้นหลาม เสร็จจากไหว้เจ้า อาม่าเดินมาหยุดตรงเชิงบันได หันหน้าเข้าศาลเจ้า ยืนพนมมือสวดขอพรเสียงชัดถ้อย

“ขอให้เจ้าคุ้มครอง ช่วยปัดเป่าโรคภัย และดลบันดาลให้ลูกหลานอยู่เย็นเป็นสุขด้วยเถิด”

คำขอพรยังคงเหมือนปีที่ผ่านมา รอยอิ่มเอิบยังแต้มประดับใบหน้ายับย่นของอาม่า อากาศปีนี้ไม่ร้อนนัก ทิวธงรอบศาลเจ้าสะบัดไหว ดวงตะเกียงโยกไกวตามแรงลม เหมยเอื้อมมือสัมผัสรอยแผลเล็กๆ กลางหลัง ก้มตรวจปฏิทินบนหน้าจอโทรศัพท์ อาการปวดทุเลาลงจนใกล้หายสนิท และพรุ่งนี้จะถึงคิวพบหมอตามนัดเพื่อสรุปผลการรักษา

ธุรกิจโรงแรมขยายตัวทั่วทั้งเกาะ เหมยได้งานทำที่เมืองใหม่และกลับบ้านทุกสุดสัปดาห์ เธอยังคงเป็นคนของที่นั่น ปักปันความฝันอยู่บนพื้นที่ของโลกใหม่ และยังคงมีมุมมองต่อองค์เจ้าเหมือนเช่นเดิม ส่วนป๊าแม้จะยังพูดกับเหมยน้อยคำ แต่บางวันก็เป็นฝ่ายขับมอเตอร์ไซค์ไปรับเธอถึงฟากโน้น

เมฆขาวกระจายเกลื่อนเต็มท้องฟ้า พวงประทัดถูกคลี่แขวนบนลำไม้ไผ่ ก่อนยกตั้งขึ้นเหนือลานพิธี อาม่าย่างเท้าลงถึงบันไดขั้นสุดท้าย เอื้อมมือเกาะกระชับแขนป๊าเดินชมร้านอาหารเจใหม่ ๆ ที่ผุดเรียงรายสองฟากถนน ขณะที่เหมยเดินตามหลังพยายามสำรวจมองรอบตัว ทว่าไม่พบสิ่งแปลกปลอมใด ๆ

ชายชุดขาวจุดไฟปลายชนวน ผู้คนโดยรอบเดินเลี่ยงหนีเด็กๆ หลับตาปี๋สองมือปิดหู ตามมาด้วยเสียงประทัดดังสะเทือนเลื่อนลั่น

กลุ่มควันพวยพุ่งสู่ฟ้า เงาดำข้างศาลเจ้าวูบไหวไปมา ก่อนเลือนจางหายลับไปในม่านแดด